

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Природничо-географічний факультет

МАТЕРІАЛИ
III Всеукраїнської конференції молодих
науковців

„СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИРОДНИЧИХ НАУК”

Ніжин, 25–26 квітня 2018 р.

“Наука-сервіс”
Ніжин – 2018

М 78 Матеріали ІІІ Всеукраїнської конференції молодих науковців „Сучасні проблеми природничих наук”. – Ніжин: “Наука-сервіс”, 2018. – 78 с.

Збірка матеріалів ІІІ Всеукраїнської конференції молодих науковців „Сучасні проблеми природничих наук”, присвяченої здобуткам і результатам наукових досліджень у галузі природничих наук, включає тези наукових доповідей у галузі природничих наук. В текстах доповідей, опублікованих у цьому збірнику, збережено авторський стиль у поданні матеріалу.

Видання для студентів і спеціалістів у галузі біології, географії та методики викладання цих дисциплін.

Науковий комітет:

Барановський М.О. – д.г.н., професор;
Смаль В.В. – д.г.н., професор;
Лукашова Н.І. – д.пед.н., професор;
Суховєєв В.В. – д.х.н., професор;
Кучменко О.Б. – д.б.н., професор;
Марисова І.В. – к.б.н., професор.

Оргкомітет конференції та редакційна колегія:

Голова: Сенченко Г.Г. – к.х.н., декан природничо-географічного факультету.

Секретар: Козючко А.Г., магістрант.

Члени оргкомітету:

Кузьменко Л.П. – к.б.н., доц. кафедри біології;
Москаленко О.В. – к.х.н., доц. кафедри хімії;
Шовкун Т.М. – к.г.н., доцент кафедри географії;
Філоненко Ю.М. – к.г.н., доц. кафедри географії;
Мирон І.В. – ст. викл. кафедри географії;
Кедров Б.Ю. – ст. викл. кафедри біології;
Дема Л.П. – асист. кафедри біології;
Шешурак П.М. – провідний фахівець;
Башинська О.В. – магістрант;
Зінченко Д.Д. – студ. ІІ курсу;
Федірко Т.С. – магістрант;
Свинобой І.В. – студ. ІІІ курсу.

© Природничо–географічний факультет
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

© “Наука-Сервіс” м. Ніжин

- Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35
6. *Harpalus (Harpalus) amplicollis* Ménériés, 1848 – p.
 7. *Harpalus (Harpalus) angulatus* Putzeys, 1877 – p.
 8. *Harpalus (Harpalus) anxius* (Duftschmid, 1812) – o.
 9. *Harpalus (Harpalus) autumnalis* (Duftschmid, 1812) – p.
 10. *Harpalus (Harpalus) distinguendus* (Duftschmid, 1812) – m.
Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35
 11. *Harpalus (Harpalus) froelichi* Sturm, 1818 – p.
 12. *Harpalus (Harpalus) latus* (Linnaeus, 1758) – p.
 13. *Harpalus (Harpalus) luteicornis* (Duftschmid, 1812) – p.
- *luteicollis* (!) Duft., Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35
 14. *Harpalus (Harpalus) modestus* Dejean, 1829 – o.
 15. *Harpalus (Harpalus) pumilus* (Sturm, 1818) (= *vernalis* (Fabricius, 1801), non (Panzer, 1796)) – p.
 16. *Harpalus (Harpalus) rubripes* (Duftschmid, 1812) – p.
 17. *Harpalus (Harpalus) smaragdinus* (Duftschmid, 1812) – o.
Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35
 18. *Harpalus (Harpalus) tardus* (Panzer, 1797)
Канівець, Лашенко та ін., 1998: 14
 19. *Harpalus (Pseudophonus) calceatus* (Duftschmid, 1812) – p.
 20. *Harpalus (Pseudophonus) griseus* (Panzer, 1797) – p.
 21. *Harpalus (Pseudophonus) rufipes* (De Geer, 1774) (= *pubescens* O.F.Müller, 1776) – m.
Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35 (*Pseudophonus*)
 22. *Ophonus (Metophonus) rufibarbis* (Fabricius, 1792) (= *seladon* (Schauberg, 1926)) – p.
 23. *Acupalpus (Acupalpus) brunripes* (Sturm, 1825) – p.
 24. *Stenolophus (Stenolophus) teutonius* (Schränk, 1781) – p.
 25. *Stenolophus (Stenolophus) discophorus* (Fischer von Waldheim, 1823) – p.
 26. *Stenolophus (Stenolophus) mixtus* (Herbst, 1784) – o.
Канівець, Лашенко, Бесараб, 1995 [1996]: 35

ДО ПИТАННЯ ВОДНОЇ МАЛАКОФАУНИ (MOLLUSCA) НПП «НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ» (ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА)

Орлова К.С.^{1,2,3}, Шевченко І.В.^{2,3}, Токар Т.П.¹

¹Херсонський державний університет, ²Херсонська гідробіологічна станція НАН України, ³Національний природний парк «Нижньодніпровський», м. Херсон, Україна, e-mail: orlova.ec@gmail.com, eirinheid@ukr.net

Національний природний парк «Нижньодніпровський» — наймолодший природний парк на території України, створений 24 листопада 2015 року. Площа парку 80177,8 га, більше половини з якої припадає на акваторію.

Оскільки у водоймах молюски складають основу біомаси серед бентосних організмів, метою нашої роботи було розпочати інвентаризацію малакофауни та створити профільну колекцію для Парку.

Дослідження проводили, аналізуючи свіжі мушлі з берегових наносів біля с. Станіслав, с. Александрівка, с. Широка Балка (Білозерського р-ну), зібраних 19.08.2017 р., а також матеріали проб макрозообентосу, що були відібрані дночерпачем Петерсена (мала модель) з глибини 2,0 м біля с. Станіслав 10.10.2017 р.

В ході інвентаризації виявлено 11 видів молюсків:

Клас Bivalvia (Двостулкові молюски)

1. *Anodonta anatina* (Linnaeus, 1758)
2. *Dreissena bugensis* Andrusov, 1897
3. *Dreissena polymorpha* (Pallas, 1771)
4. *Monodacna (Hypanis) colorata* (Eichwald, 1829)

Клас Gastropoda (Червононогі молюски)

5. *Bithynia tentaculata* (Linnaeus, 1758)
6. *Esperiana (Fagotia) esperi* (A.Férussac, 1823)
7. *Planorbarius corneus* (Linnaeus, 1758)
8. *Theodoxus fluviatilis* (Linnaeus, 1758)
9. *Turricaspia lincta* (Milaschewitch, 1908)
10. *Viviparus ater* (De Cristofori & Jan, 1832)
11. *Viviparus viviparus* (Linnaeus, 1758)

За результатами досліджень бентосних проб встановили домінуючий вид за індексом домінування Палія — Ковнацькі. Домінантом у водоймах Парку можна вважати тригранку річкову *D. polymorpha* (Di = 70,9). Субдомінантами виявилися лунка річкова *Th. fluviatilis* (Di = 11,4) та тригранка бузька *D. bugensis* (Di = 9,5). Отримані результати по домінантності співпадають з даними попередніх досліджень, проведених на цій території до створення Парку (Алексенко, 2004; Алексенко та інш., 2010).

Таким чином, в результаті інвентаризації водної малакофауни на території Національного природного парку «Нижньодніпровський» достовірно встановлено наявність 11 видів молюсків, серед яких десять (окрім *Monodacna colorata*) занесені до Європейського червоного списку (категорія LC — у стані найменшої загрози) та один — до Червоної книги України (*Turricaspia lincta*, категорія — вразливий). Планується подальше проведення досліджень для доповнення цього списку.

Зміст

Флора і рослинність

Півень О.М., Надточий Р.А. Весняні ефемероїди в лісових екосистемах Сеймського регіонального ландшафтного парку (Сумська область, Україна)	3
--	---

Експериментальна ботаніка

Дмитрук Я.І. Вплив препаратів агату та фітоспорину на окремі фізіологічні показники сої культурної у фазі цвітіння	4
Кисорець О.С. Застосування методу геоботанічного картографування для дослідження динаміки рослинного покриву (на прикладі відділення Українського степового природного заповідника "Кам'яні могили")	5
Козючок А.Г. Зміни органолептичних показників бульб картоплі окремих сортів полісся у процесі тривалого зберігання	5
Курико В.В. Вплив коренеутворювачів на процеси вкорінення живців декоративних рослин	6

Зоологія

Антипова К.В. Аналіз морфометричних ознак псахаля короткоусого <i>Gobio brevicirris</i> Fowler, 1976 (Cypriniformes: Cyprinidae), що мешкає в прудах басейна р. Кундрючя	8
Божок В.С., Орлова К.С. Попередні дані щодо фауни гіллястовусих рачків (Cladocera) в озерах Національного природного парку «Нижньодніпровський» (Херсонська область, Україна)	9
Голобородько К.К., Цюй Цзянцзя, Пахомов О.Є. Еколого-біологічна характеристика синявців (Lepidoptera: Lusaenidae) РПП «Придніпровський» (Дніпропетровська область, Україна)	10
Горнов Д.О. Види хребетних чернігівщини із наявними представниками поліплідних рас	10
Іосипчук А.М. Відомості щодо вивчення аранеофауни (Arachnida: Aranei) Національного природного парку «Олешківські піски» (Херсонська область, Україна)	11
Коваль Е.С. Сравнительный анализ морфометрических признаков солнечного окуня <i>Lepomis gibbosus</i> (L., 1758) (Cypriniformes: Cyprinidae) из бассейнов рек Северский Донец и Миус	12
Коржов Є.І., Орлова К.С. Вплив інтенсивності зовнішнього водообміну заплавної водойми НПП «Нижньодніпровський» на формування кількісних показників зоопланктону у весняний період	13
Костенко О.О., Микула О.С. Огляд птерилографічних джерел літератури	14
Мельник О.А., Кукушкін А.С., Микула О.С. Результати моніторингу птахів (Aves) міста Ніжин (Чернігівська область, Україна) протягом лютого-першої половини березня 2018 року	15
Назаров Н.В., Шешурак П.Н., Вобленко А.С., Надточий Р.А. Жужелицы трибы Harpalini (Coleoptera: Carabidae) биостационара "Лесное озеро" и его окрестностей (Черниговская область, Украина)	16
Орлова К.С., Шевченко І.В., Токар Т.П. До питання водної малакофауни (Mollusca) НПП «Нижньодніпровський» (Херсонська область, Україна)	17
Рудік В.А. Розповсюдження і сезонне співвідношення окремих популяцій малярійних комарів (Diptera: Culicidae) в Одеській області (Україна)	18
Свістула І.М. Аналіз видового складу і чисельності мишоподібних гризунів (Rodentia: Muridae) на території агробіостанції Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (Чернігівська область, Україна)	19
Стрелец А.В., Назаров Н.В., Шешурак П.Н. Цветовые формы жуков-коровок рода <i>Adalia</i> (Coleoptera: Coccinellidae) в Черниговской области (Украина)	20

Медико-біологічні дослідження

Бандоля А. Активність параоксонази-1 у пацієнтів з артеріальною гіпертензією	22
Медведь Н.А. Стан здоров'я учнів Ніжинського ліцею Ніжинської міської ради при НДУ імені Миколи Гоголя ...	22

Екологічні проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища

Асмаковський С.В. Лісові природоохоронні території Семенівського району в регіональній екомережі Чернігівської області	24
Білик Г.В., Коржов Є.І. Шляхи відтворення аборигенних видів риб Дніпровсько-Бузької гирлової області в природних умовах	25
Голобородько К.К., Козлов М.А., Погребиська В.М., Шарко М.О. Сучасні ризики та охорона глобально рідкісних лускокрилих (Insecta: Lepidoptera) у Національному природному парку «Великий луг» (Запорізька область, Україна)	25
Коваленко І.М. Вплив весняної лісової пожежі на трансформацію рослинного покриву ділянки вільхового лісу (Ічнянський національний природний парк) (Чернігівська область, Україна)	26
Логвинов І.В. Стан атмосферного повітря Сумщини	27